

РОЛЬ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ У ДОХОДАХ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

<http://doi.org/10.23939/smeu2019.02.061>

© Лучишин Л. М., 2019

Визначено основні проблеми адміністрування місцевих податків та зборів, їх фіскальну ефективність, а також проаналізовано фактори, які впливають на динаміку надходжень. Зауважено, що підвищення ролі місцевих податків і зборів та збільшення їх частки у власних доходах місцевих бюджетів є одним із головних завдань фінансово-бюджетної політики держави, а у формуванні доходів місцевих бюджетів важливе місце належить розвитку місцевого оподаткування. Підкреслено, що оскільки встановлення розміру ставок місцевих податків і зборів (в межах, визначених Податковим кодексом України) належить виключно до компетенції органів місцевого самоврядування, вони мають реальні можливості впливати на обсяги надходжень зазначених платежів до відповідних бюджетів.

Ключові слова: адміністрування місцевих податків; податковий механізм; фіскальна ефективність; пільги та преференції.

Постановка проблеми

Значна залежність місцевих бюджетів від державного бюджету свідчить про недосконалість розподілу дохідно-видаткових повноважень між рівнями управління і системами міжбюджетних відносин, відсутність права органів місцевого самоврядування на встановлення власних податків і зборів на своїй території, пріоритети у наданні пільг фізичним і юридичним особам, а також незначну фіскальну роль місцевих податків і зборів і, як наслідок, низьку їх питому вагу в доходах місцевих бюджетів, у валовому внутрішньому продукті.

Недостатня увага приділяється регіональним особливостям, і деякі фіскальні можливості не використовуються. Звісно, що у кожному регіоні існують певні об'єкти оподаткування, здатні поповнити доходи місцевих бюджетів для вирішення ширшого кола економічних і соціальних проблем.

Своєчасне вирішення зазначених проблем набуває особливої актуальності, оскільки є основою акумуляції фінансових ресурсів, необхідних для розвитку як територіальних громад, так і держави загалом.

Аналіз останніх досліджень

Проблеми щодо наповнення місцевих бюджетів гостро відчують як органи місцевого самоврядування, так і науковці. Українські вчені останніми роками активно долучилися до вивчення процесів децентралізації та їх фінансового забезпечення в Україні.

Правове регулювання системи місцевого оподаткування вивчають у своїх працях В. Андрущенко, Л. О. Нікітіна, В. М. Кофлан, А. А. Нечай, І. Є. Криницький та інші, а формування дохідної частини місцевих бюджетів за рахунок місцевих податків і зборів – Т. Є. Городецька, О. В. Покатаєва, В. І. Теремецький, О. М. Білянський та інші.

Зокрема, застосовувались методи порівняльного аналізу – під час вивчення змісту наукової літератури та законодавчої бази й узагальнення основних напрямів сучасних досліджень із вибраної

проблематики; метод економічного аналізу – для визначення механізму формування ресурсів місцевих бюджетів та його оцінки; метод експертних оцінок – для оцінювання ефективності механізму формування фінансових ресурсів на місцевому рівні.

Разом з тим, незважаючи на вагомий доробок науковців у сфері місцевого оподаткування, проблеми підвищення ролі місцевих податків та зборів як інструмента наповнення дохідної частини місцевих бюджетів залишаються не вирішеними повною мірою.

Мета полягає у дослідженні змін, що відбулися у складі місцевого оподаткування, аналізі їх ефективності та пропозицій щодо підвищення їхньої ролі у власних доходах місцевих бюджетів, враховуючи досвід зарубіжних країн у проведенні реформи децентралізації, та визначенні основних проблем, які виникли в Україні.

Виклад основного матеріалу

Фінансова децентралізація та її послідовність сьогодні є чинниками успіху, які вже спрацювали належно для сотень об'єднаних громад із різних регіонів країни. Об'єднані територіальні громади будують нові дороги, ремонтують або будують дитячі садочки та реконструюють школи. Тому сьогодні важливо продовжувати реформу із децентралізації, впроваджуючи зміни, необхідні для її вдосконалення. Автономія органів місцевого самоврядування повинна бути підкріплена відповідними повноваженнями щодо стягнення на власній території податків і зборів у обсягах, достатніх для задоволення потреб місцевого розвитку.

Встановлення розміру податків та зборів (у межах, визначених Податковим кодексом) належить виключно до компетенції органів місцевого самоврядування. Тож вони мають реальні можливості впливати на обсяги надходжень зазначених платежів до відповідних бюджетів для формування ресурсного потенціалу органів місцевого самоврядування та слугувати джерелом соціального і економічного розвитку територій громад.

Увесь спектр відносин, що виникають у сфері справляння податків і зборів, регламентовано Податковим кодексом України (далі ПКУ). Нормами ПКУ передбачено поділ податків і зборів на загальнодержавні та місцеві. Місцеві податки є обов'язковими для сплати на території відповідних територіальних громад. Їх встановлюються відповідно до переліку і в межах граничних розмірів ставок, визначених ПКУ.

Вирішальна роль у забезпеченні виконання державної функції щодо регулювання економічних процесів належить податкам, які зараховують до місцевих бюджетів для формування власних надходжень.

Лише в частині місцевих податків і зборів місцева влада має певну самостійність. Безумовно, що установлення місцевих податків та зборів, не передбачених Податковим кодексом, заборонено.

До повноважень сільських, селищних, міських рад щодо податків та зборів належать встановлення ставок місцевих податків та зборів у межах ставок, передбачених Податковим кодексом; визначення переліку податкових агентів згідно зі ст. 268 Податкового кодексу (щодо туристичного збору); зміну розміру їх ставок, надання податкових пільг, яке приводить до зміни податкових зобов'язань платників податків.

Структуру податків і зборів схематично зображено на рис. 1.

Надходження від місцевих податків і зборів зараховують безпосередньо до доходів бюджетів місцевого самоврядування.

Окрім того, значна частина загальнодержавних податків і зборів зараховується до місцевих бюджетів у встановлених пропорціях.

З наведеного очевидно, що доходи місцевих бюджетів у частині загальнодержавних податків і зборів є величиною, на яку місцева влада не може безпосередньо впливати, оскільки елементи податків і зборів (ставки, податкові пільги тощо) та пропорції розподілу надходжень закріплено централізовано. Лише в частині місцевих податків і зборів місцева влада має певну самостійність, тому що установлення місцевих податків та зборів, не передбачених Податковим кодексом, заборонено.

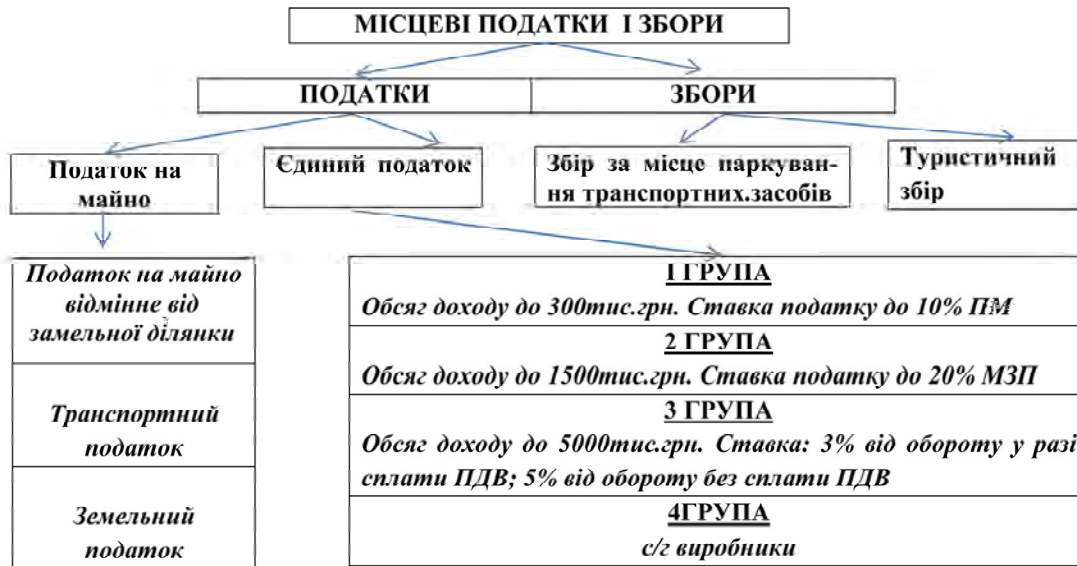

Рис. 1. Місцеві податки та збори в Україні

Таблиця 1

Формування місцевих бюджетів за рахунок податкових надходжень

Загальний фонд бюджетів обласного значення, районних бюджетів, бюджетів ОТГ	Загальний фонд обласних бюджетів:
Податок на доходи фізичних осіб – 60 %	Податок на доходи фізичних осіб – 15 %
Податок на прибуток підприємств комунальної власності, засновником яких є районні, міські ради, ОТГ – 100 %	Податок на прибуток – 10 %
Рентна плата за користування надрами для видобування нафти, природного газу та газового конденсату – 5 %	Податок на прибуток підприємств комунальної власності, засновником яких є обласна рада, – 100 %
Держмито за місцем вчинення дій та видачі документів	
Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин, водних ресурсів місцевого значення, за користування надрами, не пов'язаними з видобуванням корисних копалин, за користування лісовими ресурсами (крім рубок деревини головного користування) – 100 %	Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів у частині деревини, заготовленої в порядку рубок головного користування, – 50 %
Акцизний податок з роздрібною торгівлі підакцизних товарів – 100 %	
Єдиний податок – 100 %	
Збір за паркування транспортних засобів – 100 %	
Туристичний збір – 100 %	
Податок на майно – 100 %	

Отже, вирішальна роль у забезпеченні виконання державної функції щодо регулювання економічних процесів належить податкам, які зараховують до місцевих бюджетів. Проте цього недостатньо для забезпечення незалежності органів місцевого самоврядування.

За досліджуваний період простежується тенденція зростання загальної суми податкових надходжень, але, попри абсолютний приріст, їх частка у бюджеті є нестабільною. Це свідчить про те, що, незважаючи на постійне вдосконалення оподаткування, фіскальний потенціал податків недостатньо використовується через низку причин, зокрема через податкові пільги, ухилення від сплати, недоліки в адмініструванні, податкову заборгованість.

Для глибшого розуміння доцільно розглянути динаміку доходів місцевого бюджету Львівської області.

Порівняно з 2017 р. доходи місцевих бюджетів Львівщини минулоріч істотно зросли. Зокрема, суттєво збільшилися надходження від податку на нерухомість та на прибуток, натомість менше – на доходи фізичних осіб та єдиний податок.

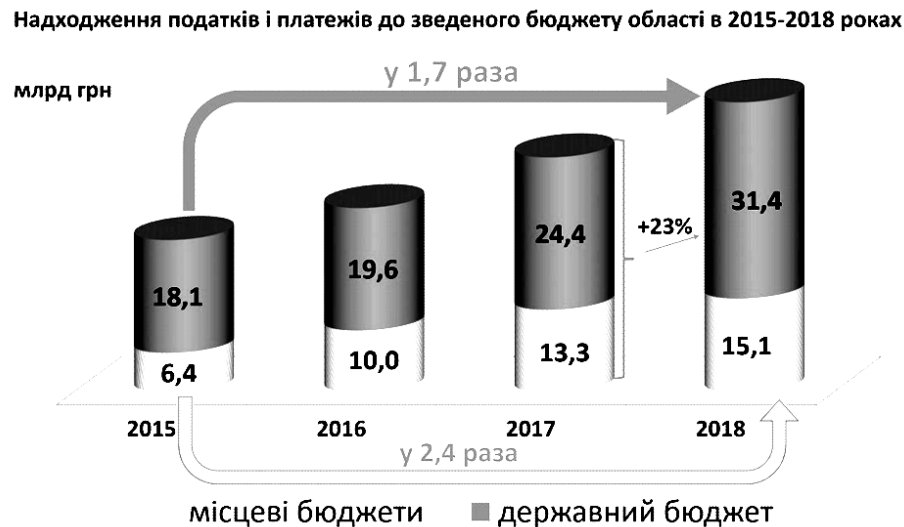

Рис. 2. Динаміка надходжень податків і платежів до обласного бюджету Львівської області за 2015–2018 рр.

Динаміка надходження податків і платежів, якщо порівняти із попередніми роками, позитивна, зокрема, податок на нерухоме майно зростає вже два роки поспіль, минулого року становив 61 %, а за три попередні роки, по суті, надходження збільшились втричі. Схожа динаміка податку на прибуток у 2017 р. Достатньо позитивна динаміка надходження рентної плати за природні ресурси, однак щодо податку на доходи фізичних осіб та єдиного податку простежується тенденція до зниження надходжень порівняно з аналогічним періодом минулого року.

За даними Мінфіну, в 2018 р. Львівщина посіла п'яте місце в Україні за приростом до загального фонду місцевих бюджетів. Якщо у 2015 р. виконання загального фонду досягло 5 мільярдів 39 мільйонів, то у 2018 – уже 13 мільярдів 52 мільйони. Загальний фонд місцевого бюджету сформовано на 102,4 %. За статистикою Державної фіскальної служби податкові надходження до місцевих бюджетів Львівщини за чотири роки зросли у 2,6 разу. Основні джерела надходжень – податок на доходи з фізичних осіб – 64,2 %, єдиний податок – 14,0 %, плата за землю – 7,8 % та акцизний податок – 7,0 %.

За інформацією Львівської обласної державної адміністрації, надходження до бюджету збільшуються в результаті зростання виробництва у регіоні, зокрема, 6 % у 2017 р. та +1,4 % у 2018 р. Найбільша питома вага, а це майже 22 % зростання, у деревообробній галузі, 16 % текстильної та 15 % харчової.

Сьогодні податок на доходи фізичних осіб є складовою частиною фінансового механізму держави та відіграє не останню роль у наповненні дохідної частини бюджету. Надходження до зведеного бюджету від цього податку доволі вагомі та поступаються лише податку на додану вартість, однак різке підвищення мінімальної заробітної плати із 3200 грн у 2017 р. до 4173 грн у 2019 р. призвело до чергової хвилі тінізації доходів, нових способів мінімізації оподаткування у малому та середньому бізнесі, скорочення кадрів, закриття малих підприємств, нелегального працевлаштування і, як наслідок, зниження рівня надходження податку на доходи фізичних осіб або уповільнення його зростання.

Частка надходжень ПДФО до місцевих бюджетів від бюджетної сфери

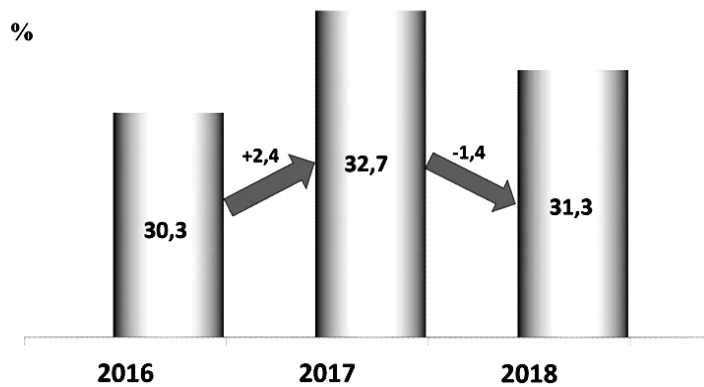

Рис. 3. Динаміка надходжень ПДФО до місцевих бюджетів Львівської області за 2016–2018 рр.

Важливим критерієм щодо надходження до бюджету податку на доходи фізичних осіб є податкова конкуренція між регіонами, а саме мобільність людей та зміни місця розташування їх офісів і виробництва. Основною проблемою розбалансування місцевих бюджетів є зарахування податку з доходів фізичних осіб до місцевих бюджетів за місцезнаходженням підприємств. Оскільки в Україні більшість значних підприємств зареєстровані чи розміщені в адміністративних центрах, громади недоотримують податок на доходи тих працівників, які проживають та користуються соціальними послугами не за місцем праці. На динаміку надходжень податку з доходів фізичних осіб впливає і заробітна плата, яка в середньому в області становить понад 8 тисяч гривень. Для такого великого регіону це дуже низька зарплата, тому її зростання не тільки забезпечить надходження до бюджету, але і допоможе зупинити відтік кваліфікованих кадрів за кордон. Не менш важливі для подальшого зростання надходжень пошуки нових ринків збуту продукції та її належна сертифікація.

Також треба врахувати, що на можливості управління податковою конкурентоспроможністю регіону впливають неподаткові фактори, а саме такі, як загальний рівень розвитку регіону, географічне розташування, кількість та якість природних ресурсів, кваліфікація та кількість трудових ресурсів, рівень розвитку технологій, політичний фактор, темпи зростання населення, інвестиційна привабливість, рівень життя у регіоні, середня заробітна плата тощо.

Проте є низка суттєвих проблем місцевих бюджетів у частині формування дохідної частини за рахунок податкових надходжень, вирішення яких сприятиме зміцненню місцевих бюджетів та збалансуванню міжбюджетних відносин.

Проблему слабкої дохідної бази місцевих бюджетів слід шукати в невеликій кількості місцевих податків і зборів. ПКУ було скасовано 12 місцевих податків та зборів. Скасування комунального податку, ринкового збору та податку з реклами, на які припадало 90 % доходів від місцевих податків, відчутно позначилось на доходах бюджетів місцевого самоврядування.

Вважаємо доцільним повернення податку на рекламу. Ми живемо в епоху інформатизації суспільства, коли реклама відіграє велику роль як у діяльності більшості підприємств, так і в житті пересічного громадянина. Проте, на жаль, в Україні реклама часто використовується як черговий спосіб “відмивання” грошей. Наслідком цього стала відміна податку з реклами, спричинена гучними промовами щодо неефективності цього платежу, проте цифри говорять про інше.

Потребує змін і спрощена система оподаткування, зокрема змін, які б диференціювали спрощену систему оподаткування. Адже сьогодні цей податок бізнес використовує для мінімізації податків. Багато суб'єктів господарювання працюють через фізичних осіб - підприємців. У них навіть немає юридичної особи. Замість неї працюють десятки підприємців – фізичних осіб, на

рахунок яких надходить виручка. Досягши встановленого ліміту, такі суб'єкти господарювання – фізичні особи подають заяви на закриття, а натомість відкривають інший. Це завдає дуже великих втрат бюджету.

Податки на нерухомість вважають найефективнішими саме на місцевому рівні. Це пов'язано і тим, що під час використання податку на нерухоме майно об'єкт оподаткування легко ідентифікувати, він має територіальну прив'язку, його не можна перемістити в іншу місцевість, як прибуток чи рухоме майно, ухиляючись від сплати податку. Податки на власність не зменшують податкової бази загальнодержавних податків та зборів; для них характерна стабільність надходжень, на відміну від податку на прибуток чи податку на додану вартість, проте і вони потребують вдосконалення.

Сьогодні в Україні базою оподаткування податку на майно є загальна площа об'єкта житлової нерухомості (стаття 266 ПКУ). Не оформлене в належному порядку майно в Укрдержреєстрі не підлягає оподаткуванню. Отже, найзаможніша частина населення, що будує дорогі житлові будинки, має можливість не сплачувати податок, не оформляючи здавання збудованого і фактично введеного за призначенням житла в експлуатацію і не реєструючи його.

Зазначимо, що база оподаткування податку на майно, відмінне від земельної ділянки, в податковій системі України суттєво відрізняється від європейських країн.

Більшість країн світу, визначаючи бази оподаткування, використовують ринкову вартість оподатковуваних об'єктів. Такий підхід до визначення бази оподаткування дає змогу врахувати під час оподаткування об'єкта нерухомості його стан, місцезнаходження, інфраструктуру тощо, що позитивно впливає на розмір податкових надходжень до місцевих бюджетів та сприяє забезпеченню соціальної справедливості під час справляння такого податку.

Податок на нерухомість успішно застосовують у більшості країн світу. Він забезпечує 38 % надходжень до місцевих бюджетів у Канаді (в окремих провінціях – до 81 %), 33 % – у Франції та близько 30 % – у США (від 10 % до 70 %, залежно від штату). В країнах з економікою, що розвивається, податок на нерухомість становить 40–80 % платежів до місцевих бюджетів.

Відсутність інформації про ринкову вартість нерухомого майна в Україні унеможлиблює застосування ринкової оцінки нерухомого майна. В результаті податок на майно сплачують однаково як у великих мегаполісах, так і в малих селах.

Розглядаючи місцеві бюджети розвинених країн, треба вказати на високий ступінь їх автономії, який досягається здебільшого за рахунок значної питомої ваги місцевих податків і зборів у доходах місцевих бюджетів. Такі особливості пов'язані з історичними особливостями становлення місцевого оподаткування у розвинених країнах, а також прагненням місцевих органів влади до фінансової самостійності, що сприяє розвитку територіальних громад та забезпеченню необхідних соціальних послуг населенню.

Найбільшою частка від податкових надходжень у структурі сукупних доходів місцевих бюджетів є у Швеції (63 %) та Швейцарії (59 %), а також в Іспанії, Франції, Італії (понад 55 %).

Бюджетоутворювальними податками розвинених країн світу є податок на майно і податок з доходів фізичних осіб, які вважають одними із найдосконаліших видів фіскальних інструментів.

Пропозиції. Ураховуючи результати цього дослідження та досвід розвинених країн, з метою підвищення ефективності адміністрування місцевих податків і зборів та збільшення надходження до регіональних бюджетів вважаємо необхідним забезпечення таких умов:

1. Для урегулювання механізму нарахування податку на нерухомість в Україні провести інвентаризацію майна, запровадити ефективну систему оцінювання об'єктів нерухомості з використанням прогресивної ставки оподаткування пропорційно до зростання ринкової вартості житла. Доречно було б застосовувати коригувальні коефіцієнти, які відображатимуть місце розташування об'єкта нерухомості, та встановити контроль за оформленням об'єктів нерухомості Укрдержреєстром, для того щоб запобігти зловживанням та ухиленню від сплати майнового податку.

2. Зменшити податкове навантаження на фонд оплати праці із компенсацією втрат бюджету за рахунок зниження неефективних видатків бюджету, що створить умови для виходу бізнесу із тіні.
3. Удосконалити оподаткування малого бізнесу та спростену систему оподаткування з метою мінімізації зловживань.
4. Посилити фіскальну потужність регіонів за рахунок реформування й перерозподілу системи оподаткування.
5. Зараховувати податок на доходи фізичних осіб до місцевих бюджетів.
6. Розширити перелік місцевих податків і зборів за рахунок запровадження податків і зборів цільового спрямування, таких як:
  - податок на рекламу;
  - акцизний податок на шкідливі для здоров'я людини продукти харчування та безалкогольні ароматизовані та підсолоджені напої, який мав би добрий фіскальний потенціал для поповнення дохідної частини місцевих бюджетів;
  - податок на утримання домашніх тварин;
  - податок на в'їзд та перебування автомобілів у історичній частині міст;
  - збір за організацію аукціонів і лотерей у межах адміністративно-територіальної одиниці;
  - проведення розважальних заходів у містах та інших населених пунктах;
7. Налагоджувати взаємодію роботи органів місцевого самоврядування та органів Державної фіскальної служби України.

Висновки

Стабільність і надійність системи оподаткування на місцевому рівні визначає міцність місцевих бюджетів, достатність їх джерел, а в кінцевому підсумку зумовлює добробут територіальних громад. Система податків, що формує місцеві бюджети, повинна стати інструментом стимулювання ділової активності, планування та прогнозування економічного розвитку. Податкова система місцевого рівня повинна стати реальним інструментом впливу місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування на економічну діяльність, на якість життя населення. Створюючи ефективну систему місцевого оподаткування в Україні, потрібно враховувати досвід розвинених країн світу та глибше теоретично обґрунтовувати методики розроблення проєктів податкових реформ на законодавчому рівні.

Список літератури

1. Пальчук В. Місцеві бюджети в умовах фінансової децентралізації [Електронний ресурс]. Local budgets are in the conditions of financial decentralization / В. Пальчук // Україна: події, факти, коментарі. 2017. № 6. С. 41–51. Режим доступу: <http://nbuviap.gov.ua/images/ukraine/2017/ukr6.pdf>.
2. Деркач М. І. Фіскальна децентралізація як фактор забезпечення сталого розвитку України / М. І. Деркач. Fiscal decentralization as factor of providing of steady development of Ukraine // Фінанси України. Вип. 2. 2011. С. 56–63.
3. Боровик П. М. Вдосконалення механізмів справляння місцевих податків і зборів в Україні / П. М. Боровик, Б. С. Гузар, Н. В. Лиса. Perfection of mechanisms of production of community charges and collections is in Ukraine // Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. 2016. Вип. 88(2). С. 55–62.
4. Вознюк О. В. Потенціал місцевих бюджетів в умовах фінансової нестабільності / О. В. Вознюк. Potential of local budgets is in the conditions of financial instability // Наукові записки Національного університету "Острозька академія". 2016. № 3 (21). С. 103–108.
5. Кобушко І. М. Аналіз механізму перерозподілу податкових надходжень в умовах податкової децентралізації / І. М. Кобушко, М. Ю. Абрамчук, І. В. Павленко. An analysis of mechanism of redistribution of tax receipts is in the conditions of tax decentralization // Вісник СумДУ. 2015. № 4. С. 57–64.
6. Пономаренко Є. Б. Реформування організації та реалізації бюджетного процесу: основні напрями, проблеми та шляхи їх вирішення / Є. Б. Пономаренко, Н. А. Вакарюк. Reformation of organization and realization of budgetary process: basic directions, problems and ways of their decision // Вісник ЖДТУ. 2015. № 4 (74). С. 185–191.

7. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>
8. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. Режим доступу: <http://treasury.gov.ua>.
9. Офіційний веб-сайт. Державна фіскальна служба України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://minrd.gov.ua/ru/>
10. Звіт Державної казначейської служби України про виконання Зведеного бюджету України за 2017–2018 роки [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://treasury.gov.ua>
11. Проблеми місцевих бюджетів (інфографіка) / Аналітичний портал. Ціна держави [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://costua.com/news/96-decentralization-i>.
12. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/control/uk/index>.

References

1. Palchuk V. (2017). Local budgets in the conditions of financial decentralization. Ukraine: events, facts, comments, Issue 6, pp. 41–51. Retrieved from: <http://nbuviap.gov.ua/images/ukraine/2017/ukr6.pdf>. (in Ukrainian)
2. Derkach M. I. (2011). Fiscal decentralization as a factor in providing of sustainable development of Ukraine. Finances of Ukraine, Issue 2, pp. 56–63 (in Ukrainian).
3. Borovyk P. M., Guzar B. S., Lysa N. V. (2016) Improvement of mechanisms of local taxes and fees collection in Ukraine. Proceedings of Uman National University of Horticulture, Vol. 88(2), pp. 55–62 (in Ukrainian).
4. Vozniuk O. V. (2016) The potential of local budgets in terms of financial instability. The Scientific Notes of Ostroh Academy National University, Vol. 3 (21), pp. 103–108 (in Ukrainian).
5. Kobushko I. M., Abramchuk M. Yu., Pavlenko I. V. (2015) Analysis of the mechanism of re-distribution of tax revenues in the conditions of tax decentralization. Bulletin SUMDU, Issue 4, pp. 57–74 (in Ukrainian).
6. Ponomarenko Ye. B. (2015) Reforming the organization and implementation of the budget process: the main directions, problems and ways of solving them. Bulletin ZHDTU, Vol. 4 (74), pp. 185–191 (in Ukrainian).
7. Taxation code of Ukraine from December, 2, 2010. Retrieved from: <http://zakon4.rada.gov.ua> (in Ukrainian).
8. Official web-site of State Treasury Service of Ukraine. Retrieved from: <http://treasury.gov.ua> (in Ukrainian).
9. An official web-site is State Fiscal Service of Ukraine. Retrieved from: <http://minrd.gov.ua/ru/> (in Ukrainian).
10. Taxation code of Ukraine from December, 2, 2010 No. 2755–VI as amended by the Laws of Ukraine in 2017–2018 (in Ukrainian).
11. Report of the State Treasury Service of Ukraine on the implementation of the Consolidated Budget of Ukraine for 2017–2018. Retrieved from: <http://treasury.gov.ua> (in Ukrainian).
12. Local budget issues (infographic). The analytical portal. Retrieved from: <http://costua.com/news/96-decentralization-i> (in Ukrainian).
13. Official web-site of Ministry of finance of Ukraine. Retrieved from: <http://www.minfin.gov.ua/control/uk/index> (in Ukrainian).

L. M. Luchyshyn

Lviv Polytechnic National University

A ROLE OF TAXES AND COLLECTIONS IS IN PROFITS OF LOCAL BUDGETS

© Luchyshyn L. M., 2019

Local budgets are the most numeral link of the budgetary system of Ukraine, which is its foundation, as well as financial decentralization is the factor of social and economic development success of regions. Passed on a local level, additional plenary powers, strengthened the role of local budgets and extended a tax base. One of the main principles of the state's successful development is the effective and powerful system of local self-government.

The presence of own money at local level strengthens economic independence of self-government organs, activates economic activity, allows to develop the infrastructure of region, extends economic potential, detect and use reserves of financial resources. Therefore, local authorities are enabled to satisfy necessities and interests of territorial societies in more complete volume and to assist economic and social development of territories.

In the article are determined certainly basic problems of community charges and administration collections, their fiscal efficiency, and also is made the analysis of factors which influence on the dynamics of receipts is conducted.

In the period of economic, political and social crisis, the problem of providing the profitable part of budgets of local self-government money resources organs is especially relevant.

One of the important sources of budget's profits of organs of local self-government are the community charges and collections, which are the effective mechanism of forming the resource potential of local budget.

Increase of role of community charges and collections and increase of their part in the own profits of local budgets, is one of the main tasks of financially budgetary politicians of the state.

An important place in forming of local budgets profits belongs to development of local taxation.

As establishment of size rates of community charges and collections (scope, certain the Internal revenue code of Ukraine) belongs exceptionally to jurisdiction of organs of local self-government, they have the real influence on the volumes of receipts of the noted payments to the proper budgets. Accordingly, forming of considerable part of local budgets own profits is in direct dependence on that, how effectively the organs of local self-government will be able to organize all complex of works on introduction and mobilization of community charges and collections.

Key words: administration of community charges; tax mechanism; fiscal efficiency; privileges and preferencii.